

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj X.

V Ljubljani 27. veliciga serpana 1857.

List 35.

K Jezusu.

Našel sim Te. o Jezus premili!
Nikdar, nikolj Te več ne spustim —
Dolgo že jokam,
Zalostno stokam —
Teža pregrehe k temu me sili —
Sklenjen zdaj s Taboj — Tebi živim.

Pusti, o Jezus! de Te objamem,
Pusti de Tebe le se deržim,
De od hudobe —
Svetne blišobe
Vedno slovo na vekomaj vzamem,
De le za Tebe diham — živim.

Terdno zdaj sklenem greh zapustiti;
Svoje serce le Tebi podam;
O ljubeznjivi
Jezus premili!
Zvesto čem vrata vse zakleniti,
V sredi serca kraljaj pa Ti sam.

Torej, o Jezus! zdaj od te dobe
Varuj me pred zvijačo sveta!
K Tebi zdihujem,
Teb' se zročujem.
De me nikdar duh svetne blišobe
V zanjke nesrečne ne zapelja. —

Dolgo, o vé nečimerne strasti!
S svojo zvijačo — hujši ko strup —
Ste me motile,
Ste me slepile.
Ste me imele v svoji oblasti;
Zdaj pa zastoj — zdaj proč je vaš op.

Dalječ od mene — dalječ bežite.
Strasti nesrečne, vam se ne vdam;
Vé zapeljivke,
Dušne morivke,
Mirno me zdaj, le mirno pustite —
Z vami se nikdar več ne pečam.

Božji otrok se smem imen'vati,
Bog mi je očistil — ozdravil sercé;
Njemu služiti,
Njega ljubiti.
Samo za Njega se poteg'vati,
To so edine moje želje.

In Ti Marija, Mati premila!
Serčno se tudi Tebi zročim;
Skerbno me brani,
Čistiga ohrani;
Spomni me, če bi sila mi bila,
De Te zakličem — k Tebi bežim.

Janez.

papiga, ki služijo v olepsavo po stanovanjih gospode. Njen gospodar je bil bogat turk, ki se je s tem veličil, de je imel več černih sužinj kot so jih njegove domače opravila potrebovale.

Tukaj ji je bilo spervič ime spremenjeno, in je bila imenovana Mrazilla, s katerim imenam je prišla tudi v naše dežele. Zročene so ji bile neke majhne domače opravila, ki jih je zamogla dopolnovati, desiravno je bila slabiga zdravja. Tako n. pr. je bila njena dolžnost, gospodarju kavo pripravljati, in tudi z njo postreči kadar so ga ptujci obiskali, in svoji gospodinji v njenih malih potrebšinah pomagati. Njeno tolikanj dobro serčice, njena dušna blagost, sklenjena s posebno umnostjo, njen vedno jasni in obenim resnobni duh, njena pripravnost se vsiga naučiti kar se ji je pokazalo, njena znajdenost in postavnost, ki ste si tako lepo nasprotvale z njeno nežno mladostjo — vse to ji je kmalo pridobilo serce njene turške gospodinje, ki je veliko zaupanje na njo stavila in jo ljubila kakor hčerko. Od tod je bilo naravno, de je ta turkinja iskala njen stan zljajšati kolikor je bilo le moč. Ali ravno to, ki bi bilo moglo biti studenec njene radosti, je bilo nasproti vir njeniga noviga terpljenja. Nevošljivost, ki ni nikjer na svetu umerla, in še zlasti nizke duše grize, je zoper ubogo Mrazillo naj strašnejši vihar zbudila. Druge sužinje v hiši namreč niso nikakor mogle prenašati, de bi bila naj manjši, naj mlajši, naj revniši zmed njih, pa preljubljenka in prečislanka njih gospodinje. Torej so jo za vsako naj manjši reč tožile pri gospodu, in vse tako obračale, de se je njegova jeza dražila; in kadar niso nič povedati imele, so si s silo prekanjeno hlimba in zvijačo kaj zmislele, de so černile in obrekovale ubogo Mrazillo. Od tod neprijaznost, zaničevanje, očitno preganjanje in terpinčenje zoper to sirotico, ker pri njeni pohlevnosti in poterpežljivosti so jo v nepričujočnosti njene gospodinje nadlegovale kakor se jim je poljubilo. V tolikih prestanih nadlogah se je bila navadila vse voljno prenašati. Njena lastna gospodinja ni bila več v stanu ji pomagati, ako se ni hotla v nevarnost postaviti zraven svoje preljubljene sužinje tudi samo sebe v nesrečo pahnuti. Je mogla tedaj molčati, ako se ji odvzame in zopet v ptuje roke da. Nesrečna tudi ona! Ker bilo je morebiti prvi-krat, de je našla zmed svojih sužinj serce, ki je odkrito za njo tolklo.

Neki vojak je bil njenimu gospodarju nekaj, kaj se vé koga, posebniga storil, in je mogel v kratkim v daljne kraje oditi. Temu gospodar v povračilo eno svojih sužinj ponudi, in vojak je zadovoljin, desi tudi sužinje ni vidil. K temu je bila uboga Mrazilla odmenjena, ktero je gospodar hotel darovati kakor nedolžno žertvo neukrotene jeze družih sužinj. Bila je tedaj na ladijo odpeljana, kjer je njen novi posestnik ravno imel odriniti. Ko mu pa ta revna stvar pred oči pride, tako medla, tako šibka, se je tako razserdil, de bi jo bil skorej v morje vergel. Z zaničevanjem jo proč sune in se roti, de bo s tem gospodam že

Zamurka Marija Ana Fadalkarim.

(Dalje.)

Tukaj se je zgoda naši zamurki spremenila. Kakor sužinja ni bila več enako stavljena težni in tovrni živini, ampak bila je kakor kužek svoje gospé, ali kakor opica ali

porajtal ko nazaj pride. Nesrečna stavši na bregu je bila brez gospodarja; ne vé boljšiga kakor se spet v hišo tisti-ga verniti, ki jo je hotel tako zaničljivo darovati. Veselja je njeni gospodinji serce utripalo ko jo je zopet ugledala; ali kako so jo njene tovaršice sprejele, naj si bravec sam misli. Gospodar, vedno človek hladne kervi, je tiho poter-pel, in čakal na drugo priliko, se je znebiti. In res, v krat-kim se mu nameri barka, ki je jadrala v Aleksandrijo; na njo jo odpravi, de bi jo dal ondi prodati, kjer jo je bil ku-pil. Tako je mala zamurka čez nekaj mescov potem, ko je bila Afriko zapustila, se zopet tje vernila z drugim ime-nam, ali brez družiga dobička, kakor de je bila novo versto terpljenja prestala. Ali iz tolikih britkost ne bo že sad dozorel za ubogo deklico? Bo, o hčerka, vzdigni svojo glavo: tvoje odrešenje se bliža. Božje usmiljenje te vodi, hodi le varno, in upaj. (D. sl.)

Ilirsko sobivališče in cerkev sv. Je-ronima v Rimu.

(Po popisu Kukuljevičevim; poslano iz Istrije.)

Brali smo v 31. listu „Danice“, de budé zagrebški kardinal vikši škof v pastirskim listu duhovne in neduhovne k pomoči za ilirsko sobivališče v Rimu, ki je osirotelo.

Ker se nadjamo, de bodo tudi Slovenci pripomogli, de se ta lepi spominek Jugoslovanov v Rimu ohrani, jim podamo tu njegovo zgodovino.

V mali hiši, ki se je s časom v veliko premenila, so živeli dalje od svoje domovine mnogi velikodušni možje, pečaje se v Rimu s slovstvom, službo Božjo in naj bolj s postrežbo popotnih in bolnih svojih rojakov.

Mnogo tih mož je tu umerlo, de se je nanje čisto pozabilo; imena drugih se slavijo še zdaj zavolj njih dušne marljivosti in drugih velikih zaslug; nekterim celo grobe lepšajo lepi spominki, ktere jim je večidel prijateljska roka postavila. Sredi teh grobov počiva tu in tam tudi kak po-potnik našiga naroda, kteriga je vroča želja do znanost v Rim prignala, pa nemila smert prezgodaj s sveta ločila.

Med tistimi možmi, ki so tukaj manj ali delj časa ži-veli, je bil med drugimi tudi domaći naš pisatelj prve kritične zgodovine kraljestev Dalmacije, Hervaške in Sla-vonije. Ivan Lucić, Trogirčanin, in pred in za njim umni pisatelji: Juri Baraković, Anton Bogdanović, Peter Božidarić, Juri Jurjević, Štefan Gradić, Pavel Gu-četić, Aleksander Kamulović, Rafael Levaković, Tomko Marnavić, Jožef Pastrčić in mnogo drugih. Te imena so že tolike cene, de je že zavolj njih imenovano so-bivališče, v kterim so živeli, in cerkev, v kteri počivajo njih kosti, redka svetinja za naš narod.

Od začetka in napredovanja tega sobivališča in cerkve se pripoveduje naslednje:

Ob času papeža Nikolaja V., okoli leta 1450, so prišli v Rim nekteri ilirski pušavniki reda sv. Jeronima, de bi živeli nekoliko časa v tem njim tolikanj svetim mestu. Ker so vidili, de v tem velikim zbirališu vsih narodov njih na-rod nima nikjer bivališča, sklenejo sami za tako bivališče po-skerbeti, de poznejši popotniki ne bodo hodili po mestu ka-kor razkropljene ovce. Kmalo zapazijo, de kapelo sv. Ma-rine v ulicah „Ripetto“ stoji prazna, in de je ondi dovolj prostora za novo cerkev in hišo. Prosjijo tedaj imenovani-ga papeža, naj jim podari to kapelo, de bi mogli ondi od milošinj zidati cerkev in bivališče za revne popotnike svoji-ga naroda.

Nikolaj V. usliši njih prošnjo, izroči ilirskimu narodu rečeno kapelo, in kmalo se vzdigne tukaj na stroške blago-dušnih darovavcov cerkev z bivališčem za revne popotnike in bolnike ilirskiga naroda. Cerkev in bivališče so posvetili ti pušavniki sv. Jeronimu, ali zavolj tega ker so bili reda sv. Jeronima, ali zavolj tega, ker so katoliški Iliri tega svetnika, kakor svojiga rojaka, od nekđaj velikiga pomoč-nika častili.

De je cerkev sv. Jeronima v letu 1479 že zares stala, priča napis na grobu Pavle Bosnjakinje, ki je spremila zadnjo bosniško kraljico Katarino v Rim, in ki je po smerti v ti cerkvi pokopana bila.

Spervič ste bile cerkev in poleg nje stoječa hiša prav male, ker ni bilo dovolj denarjev za veči postopja. Pa s časom, ko je vedno več popotnikov v Rim hodilo, in ko je narod spoznal, kako koristen je tak stan, ki je ubogim in bolnim ljudem po daljnim popotvanji živež in pribežališe za-stonj dajal, se njegova matica po obilnih darovih bolj in bolj vterjuje. Med prvimi darovavci je nek duhoven, Va-lentin iz Dalmacije, ki je imenovani matici v svoji oporoki 500 cekinov daroval. Posnemali so drugi njegov izgled.

Največi podpornik cerkve in sobivališča je bil papež Sikst V. Ko vidi, de cerkev sv. Jeronima ni več ne za-stran velikosti, ne olepsave, času pristojna, jo na svoje stroške razširi in ozališa. V ta namen naloži slavnimu stavitelju Martinu Lunghi-u staršimu, po rodu Lombardu, de naj zida po svoji misli novo cerkev. Z veliko marlji-vostjo in skerbjo se loti Lunghi tega dela, in okoli leta 1588 doverši delo takó, kakor še danes stoji. Ko je bila cerkev doveršena, jo zapové Sikst tudi znotraj z lepo ma-larijo ozaljšati po verlih umetnikih tiste dobe, med kterimi so bili: Anton Viviano, Andrej iz Jankina, Parido No-gara in Benigno Vangiellini; ta poslednji je tudi prav umetno namalal podobe slovanskih aposteljnov Cirila in Metoda.

Razun tega vtemelji ravno ta papež matico, iz ktere se je imel v tem vstavu ohraniti nadduhoven (arcipresbiter), šest duhovnov in štirje posvetni ali neduhovni ilirskiga na-roda, in postavi perviga nadduhovna Aleksandra Kamu-lovića iz Spleta, ki ni le znan ilirsk pisatelj, temuč tudi kakor poslanec papeža Klemena VIII. na ruskim dvoru in v drugih zunanjih državah.

Ko je bila cerkev po Sikstu V. prav vkusno ponov-ljena in ozaljšana, je stalo nji nasproti še vedno sobivališče pritično, ki ni več moglo potrebam časa zadostovati. Ker za zidanje ni bilo denarjev, se opravljastvo tega vstava obrne na narod ilirski s prošnjo, de bi mu z denarjem na pomoč pritekel. V ta namen pošlje pismo do naroda ilir-skiga in poslednjič škofu zagrebškemu, kakor starim svojim podpornikam, od kterih se je stalne pomoči nadjalo. Pa na Hervaškim državnim zboru leta 1609, ko se je to pozivno pismo bralo, je bil nekdo, ki je sam v Rimu bil, in on dokazuje zbranim odbornikam in gospodi, de ni potreba po-magati takimu vstavu, ki poslednji čas svojiga praviga na-mena ne spolnuje. Med drugim pravi, de se že delj časa namesto ilirskih sinov, razun kakiga Dalmatinca, le tuji v varstvo in v službo zavoda jemljejo; de se narodni jezik pri službi Božji zanemarja; posebno pa, de se na hervaške popotnike nič ne gleda. Ta očitna tožba primora Hervate, de so iz zbora v Rim pisali in tirjali, naj se jim pošlje kratka resnična zgodovina imenovaniga vstava, in namen njegoviga vtemeljenja, de se zamorejo prepričati, ali ima hervaški narod kako korist od njega, in ali je vredno, de se mu pomaga. Ob enim rečejo v pismu, de so pripravni pomagati, ako se zamorejo nadjati kake koristi za hervaški narod od te naprave.

Po preteku nekoliko mescov pride odgovor iz Rima s priloženimi spričbami, v kterim se zagotavlja Hervatam, de se prejemajo popotniki iz Dalmacije, Hervaškiga, Isire in Bosne, in de se jim stanovanje in živež na dva ali tri dni pošteno dajé.

V zapisnikih državnih zborov se pa nikjer ne nahaja, kaj so Hervati vsled tega pisma storili: to se vender ne more dvomiti, de so mu saj posamezne darila pošiljali; ker se je imenovano sobivališče zares iz pritičja na tri nadstropja dvignilo in tako razširilo, de zdaj njegovo lice v tri ulice gleda.

Razun Siksta V. in raznih pomočnikov ilirskiga na-

roda je bil tudi papež Urban VIII. velik dobrotnik imenovana vstava. Dal je cerkev sv. Jeronima na svoje stroške še bolj ozališati. Umni tačasni slikar Jožef iz Pulj, imenovan tudi „del Bastaro“, je ozališal po povelji imenovani ga papeža cerkev z več lepimi podobami, med katerimi ena kaže sv. Jeronima v naravni velikosti. Nadalje veli Urban VIII. zidati kapelo sv. Kaja, Dalmatinca, in s podobami ozališati kerstnico, posvečeno sv. Konstantinu cesarju; obdari cerkev in vstav s knjigami, ktere sta sedaj Rafael Levaković in Metod Ferlečki v Rimu popravljala in jih je rimska propaganda na svoje stroške na svitlo dala. Za tolike dobrote so hvaležni Iliri imenovanemu papežu s pomočjo kardinala Aleksandra Cesarina leta 1630 lep spominek postavili.

Ogled po Slovenskim.

Is Ljubljane. Spet smo čez osem sto imen novih družnikov bratovšine ss. Cirila in Metoda poslali v Celje, de se bodo v bratovske bukve vpisale. Še se smemo noviga vspeha te bratovšine nadjati, ker se molitev tolikanj naraša; zanesljivo se bodo tudi rusovskim ločnikom samim začele oči odperati ko jih bo gnada le bolj budila in gnala.

* Bukvice od presladkiga Imena Jezusa se vojskujejo zoper grehe čez drugo Božjo zapoved, in bi rade vse Slovence od kletvinje in nemarniga imenovanja naj svetjših imen odvernile. Dobivajo se pri Kremžarji po 2 kr. Z malo grošiči se zamore vsa šola razveseliti, in kateri koli zmed obdarovanih kletvinjo, rotenje itd. opusti, ne bodo tisti 8 vinarji zaverženi. Bilo jih je 1500 natisnjenih, ker se pa na 100 in na tucate jemljó, jih lahko zamudi, kdor kmal po njih ne seže.

Is Gorice, 23. t. m. Duhovne vaje za duhovstvo bojo letas v laškem jeziku od 14.—18. prihodnjiga kimovca, kakor po navadi, v tukajšnji duhovščini. Kdo jih bo vodil, mi ni še znano. Z Bogam.

Na Réci, 9. vel. serpana. B. — Vsaka letna doba ima kaj svojiga. Lepo se versté prazniki edin za drugim, ki praviga kristjana, potujočiga po ti solzni dolini z mnogoverstnim dušnim blagom, z vedno boljšimi čutili, z novo močjo navdajajo, ter mu vero in upanje v prihodnje boljši življenje uterjujejo. Tako se verstí podučevanje, tako vse drugo v duhovnim življenji — k boljšanju in zveličanju naših neumerjočih duš. Enako so tudi telesne dela sploh v različnih časih različne, in narava sama že nekako verstenje zapoveduje, de truplo pod težo del in opravil ne oterpne ali celó ne omaga. — Sedanja letna doba je v duhovnim oziru zato pomenljiva, ker posebno zdaj Mati katoliška cerkev delavce za vinograd Gospodov nabira, poterjuje, in za visoki poklic blagoslovljuje. Če se zdaj pomisli, kaj de je mašnikovo posvečenje, koliko imenitnejši in veličastnejši de je od uniga v starim zakonu, kako svet de je poklic mašnikov: biti namestnik Božji in pridigovati drugim, pa tudi sebi, de sam zaveržen ne bode; kako težko, še za angeljske rame pretežko breme se mu takrat naloži, ki ga je le s pomočjo gnade Božje, s silnim zatajevanjem in premagovanjem samiga sebe, z vedno vzajemno molitvijo vredno nositi mogoče: bo vsak lahko spoznal, de je res v tem oziru sedanja letna doba imenitna in tehtna, in kako pozorno bi iz te strani moglo verno ljudstvo nanjo biti; nasproti pa de je resnica, kar učeni in pobožni spisatelj neprecenljive knjige: „Evzebija ali posvečba molitve“ toži, de so namreč takrat, kadar se mašnikovi blagoslovi delé, cerkve skorej prazne, de se le semtertje v kaki hiši govori, koliko de je bilo novoposvečenih, sploh de ta pergodek ni ljudem veliko v čislih, zato ker se godí brez hrupa in šuma. — Vzrok teh verstie pa mi je veseli prigodnik treh novih maš, ki so bile pretečene dni tukaj obhajane. Perva je bila 31. mal. serpana v šent-Vidski, druga 2. vel. serpana v farni cerkvi, in tretja 9. vel. serpana na Tersatu v romarski cerkvi Matere Božje.

Pri vsih treh je bila služba Božja slovesna in cerkve kolikor mogoče, praznično oblečene, ter so očitno kazale, de se obhaja v njih duhovno ženitvanje. Pri zadnjih dveh ste bile tudi primerjeni pridigi, v katerih se je razlagal visoki namen katoliškiga mašnika, posvečba in blagoslov stariga zakona v primeri z novim. Tudi ljudstva se je bilo nenavadno veliko snidlo, še celo pri prvi, čeravno je bila v petik, in to mi je spričevanje, de je tudi tukaj ljudstvu za nove maše veliko mar — desiravno je od druge strani spet res, de jih veliko ne pride z dosti pobožnim namenom, ampak le bolj, de gledajo. Zato je kar zeló dobro in koristno, de katoliški veljavni pridigar s krepko moško besedo imenitnost tistiga dne vernimu ljudstvu razkaže in potem tudi, kakošín delež mora ono pri tem imeti. Take goreče pridige gredó potem od ust do ust, in marsikteri kake dobre več let pozabil ne bo. De je bilo po službi Božji tudi kako primerno kosilce, je prav. Zde se mi take kakor prave agape v prvih keršanskih časih. Pametno pač ni, če kdo veljavo tistiga zares veseliga dne v dišečo in bogato naloženo mizo stavi, in v marsikterim napačne bolj posvetne namene goji. Večidel se že tudi nezadovoljnost gostov pred koncem dneva kakor že bodi razodeva. Prav je, če se bližnji z novomašnikam radujejo, vender naj jim ne zgine spred oči duhovna korist, ki jo bodo zanaprej imeli od eniga svojih, ki bo napred zanje, kakor za svoje, vedno Bogá prosil — ne pa kakor de bi bili s tistim dnevam posvetne zaklade vzigovati pravico zadobili. Tudi to se mi zdi, de je večkrat vzrok neke duhovne vnečarnosti! — Koliko de je tudi tu potreba, nevedneže podučiti in jim krive posvetne misli jemati, vsak sam lahko preudari, komur je iz skušnje znano, kako slabe nasledke de imajo ti in enaki krivi zapopadki, kako so prejemniki večidel nehvaležni in večkrat s telesnimi dobrotami pohabljeni in zaslepljeni, za nič za ta, za nič tudi za drugi svet. Brez zamere! Z Bogam!

Is Velenja na Štirskim. Zazibal sim se bil te dni nekaj po vzhodnojužnim Štirskim in pregledal sim nekoliko krajev ljube naše domovine. Vidil in čul sim marsikaj. Hočem toraj tudi tebi, mila Danica, nekaj od tega povedati, kar sim vidil. Naznanim ti nekaj, kar je hvale vredno, pa tudi nekaj, kar se mora grajati. Med drugim so me na potovanji otroci, ki so iz šole na dom šli, srečevali. Prav v serce me je veselilo, ko so me pozdravljali z lepim pozdravam: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ in spoznal sim, de imajo dobre učnike in dobre katehete. Naj bo toraj tistim gospodam lepa hvala, ki si tako prizadevajo, mladež vsiga lepiga naučiti! — Pa ne mislite, de je bilo povsod tako, kamor sim prišel. Po nekterih krajih so se solarji le posmehovali in norčevali, in neumno zijali v mene, ptujca, in ni nobenimu uni pozdrav na um prišel. — Kar sim se gerdiga vidil, ste bile ženski, pri cesti, berž ko ne od zganja vpijanene, ki ste nesramno klele in govorile, de je bila groza! De se pač kaj takiga more doživeti! Bogú se usmili! Ako je možak pijan, je zeló gerdo, če je pa ženska pijana, je še le gerši. Očitno moram toraj te ostudnosti grajati. — Na popotvanji sim dospel tudi v Psece, blizo Brežic. V ondešnjim gradu sim našel pri baronu Moscon-u star slovensk rokopis, ki me je zeló mikal. Pregledal sim ga nekaj malo in našel sim, de je sv. pismo noviga zakona. Naslov mu je: „Catolis'ku popiffovanie fvetiga pifma noviga testamenta. Popiffan od Matthia Castelza Canonica v' Novim Mestu 1680“. Prašal sim mladiga gosp. barona, ali prodá to knjigo, in je djal, de. Ako bi toraj kdo ta rokopis hotel kupiti, naj se do gosp. barona oberne. To ti je moj dopis, ljuba Danica. Drugikrat zopet kaj. Z Bogam!

Vijanski Janko.

S Sladke gore na Stajarskim. 18. vel. serpana. — Na Sladki gori lepa cerkev stoji, ki po širokim in dolgim slovi. Spodobi se, de tudi „Danica“ svojim čast. bravcam kaj pové od njé. — Lepa gora, ki se sladka imenuje za-

volj dobrija vinca, ki ondi raste, je kaj na prijetnim kraji. Sred lepih fara Šmarije, Ponkve in Kostrivnice, ki so ji naj bližnje sosede, se ponosno kviško vzdiguje in se vsi okolici kaže v svoji lepoti. Vinske gore, ki jo obdajajo, zlahčno polje in lepi travniki, ki se verstijo, jo prečudno lepsajo, ali nad vse jo zalisa lepa romarska cerkev, ki je njena krona. Vsa zmalana, s peterimi lepimi altarji oskerbljena, velika in prostorna, kakor je, je bila o veliki Gospojnici vender premala za toliko število pobožnih romarjev. Mati Božja, ki v velikim altarji kraljuje, ima na tem mestu veliko zaupanje verniga ljudstva. Posebno pa letas, ki nas je huda stiska, terda suša, zelo pritiskala in nas še pritiskuje. Ze v sredo pred velikim Smarnim so ljudje s trumami proti Sladki gori hiteli, in potem je vsak dan sledila procesija za procesijo. Prišli so romarji od vsih strani, iz Ogerskiga, Horvaškiga, iz Koroške, Krajske in Štajarske dežele. Lepo je bilo viditi in slišati, kako so se petere narečja slovenske v molitvah in sv. pesmih soedinjale v čast in hvalo preblažene Device Marije. Od neke procesije, ki je mende bila iz Ptuja in okolice mariborske, ne moremo zamolčati, kako smo bili ginjeni od njeniga lepiga vedenja. Bilo je pri ti procesii okoli sto čedno oblečenih deklic, ki so v cerkev pridši na svoje obraze popadale in tako v molitvi in premišljevanji ostale, dokler ni njih vodnik primerne Marijne pesem izpel. Potem se vzdignejo, zelenih vencov obropajo, jih Marii darujejo in po kolenih krog altarja komarajo. — Kdor je ne zna, naj pride sem, se pobožnosti učit. Romarji, vsi trudni od daljniga pota in strasne vročine, niso jenjali po dnevi in po noči moliti, Boga in Marije hvaliti in castiti. Vsi skesan in objokani so pozabili na jed in pijačo (in saj drugiga nimajo kakor kar na ramah seboj prinesejo), de so le greha očistili se in svojo vest potolazili. — K takimu djanju pripomorejo sladkogorski fajmošter, čast. gosp. M. Lah, ki so v kratkim to Božjo pot tako slovečo storili, de slednje leto več romarjev priroma. O binkoštih, velikim Šmarnu in v praznik vsih svetnikov se jih vse tare, toliko jih je. Marljivi gospod jim pa vsako leto preskerbijo obilno duhovnov, ki neprenehama po redu spovedujejo, sv. maše služijo in pridigujejo. Tudi letas je bilo tako. In že prvi dan je bilo nad 1000 pobožnih romarjev obhajanih in potem vsak dan toliko, če ne več. — Od tod se je podalo nekaj procesij v Šmarije in k sv. Roku, nekaj pa v Kostrivnico k zamurski Materi Božji, kakor ji pravijo. Tudi v Kostrivnici je bila nekdanj obilno obiskana Božja pot, odkar pa sladka gora slovi, Kostrivnica pozabljena leži. Z Bogam! Podkrimski.

Kaj se je Danici sanjalo.

Danica je bila zadremala in se v globoko spanje potopila. Imela je pa v spanji čudne sanje: Angel ji prinese skrivne očjale ali špegle, s kterimi je zamogla vsih ljudi serca viditi. In ko začne človeške grehe in napake pregledovati, in se ozira po mestih in po kmetih, ona med drugim vidi: de se še nobeden tistih ni spokoril in poboljšal, zavoljo kterih je sedanja huda suša. Samo neki kmetič malo misli, de bi se poboljšal in k spovedi sel, pa mu tudi ni prav resnica. Ker pa ni poboljšanja in pokore; torej tudi dežja ni. Suša pa je zgolj zavoljo terdovratnih grešnikov; kakor so njih serca suhe in puste, tako je tudi zemlja suha in pusta. In ker ga ni poboljšanja in pokore, zato tudi dežja ni. Povej to ljudem, Danica ti!

Razgled po keršanskim sretu.

Iz Senja se piše „Zagreb. listu“, de je ondotni-ga škofijstva duhoven, v. č. g. Fr. Rački, v Rimu izvolyen za korarja in praviga družnika pri ilirskim vstavu sv. Jeronima. — V Krakovim so 22. t. m. začeli obhajati osmino 600 letniga spomina smerti sv. Hiacinta ali Jaceka,

za katero obhajanje so sv. Oče popolnoma odpustke podelili. — „Gazzeta di Venezia“ piše, de so imeli sv. Oče do 23. t. m. v Florencii ostati, potem pa se podati zverstama skoz mesta Piza, Luka, Pontedera, Volterra, kjer so v otročjih letih šolar bili, Siena, Pieve, 5. kim. pa de se v Rim povernejo, ker se na nje veličansko pripravljajo. — Iz Patne pišejo v. č. škof Atan. Zuber, de je gosp. Jož. Koller, bogoslovec, ki so ga bili iz Šent-Hipolita seboj vzeli, za merzlico umrl. Pravijo dalje: 14 dni sem smo v vedni nevarnosti, de bi nas ne pobili, ker vojaški punt se je od Kalkute do zadnje meje zahodnje Indije razširil. 9. vel. travna so bili v Merutu in Delhi-u vsi evropceji neusmiljeno pobiti. Uboge nune s škofam in mladino, njih 80 skupaj, so se podali v brambo evropcejev. 13. roznika so bili začeli puntarji že Patno na enim kraji ropati; zvečer je bila nevarnost še bližej; zvečer so se imeli škof s svojimi v barko podati in na vodi pričakovati, kaj de bo. Delj ne seže list. — Neki protestanski list, kakor piše „Kirchl. Anz. v Berlinu“, tako le žaluje zavoljo razširjanja katoliške vere: „Čudno, pa resnično je, zgodovina pričuje, de je reformacija ali protestanstvo od dni svojiga cvetja od stoletja do stoletja sem do današnjih dni čezdalje več in več zemlje in duš zgubovalo. Ni treba več opominjati iz poprejšnjih časov na Pemsko, Poljsko, Ogersko, Laško, Špansko in Fraucosko: zgodovina naše pričujočnosti je žalostna in zadost sramotna (toži protestant). Na avstralskih otocih med od protestanskih misijonarjev novo spreobrnjenimi otoci, kakor na jutru med Armenci in Jakobiti, dela rimska propaganda napredke; ona dela napredke na Angleškem med visokimi cerkve in deržave z očitnim odpadom, ravno tako na Nemškim s tiho, pa stalno razširjavo mešanih zakonov, pri kaznovanja vredni nemarnosti protestanskih očetov. V zgornji Hollandii, nekdanji terdnjavi protestanske cerkve na severji, je skoraj pol prebivavcov katoliških, Geneva (Genf), stolno mesto nove vere na severu, je zdaj že na pol katoličanstvu zapadla. Celo iz leta 1848, leta prekucij, je rimska cerkev z večimi ropi vstala, sej tudi nekdanj, ko je v 30letni vojski meč v prid protestantov zmagal, je zvižaja jezuitarske propagande (toži protestant) pridobila le samo med visokimi: eno kraljico, dva zborna kneza, deset princov, dvanajst vojvodov in štiri mejne grofe za rimsko cerkev“. Tako piše protestant dr. G. Kühne, in on je zanesljiva priča, kako se katoliška vera res razširja, — zanesljiva priča, ker je naš nasprotnik. Le samo to je milovanja vredno, de zunanji vspeh katoliškiga misijona rajši vsimu drugimu pripisujejo kakor moči resnice, od kodar v resnici izhaja, pristavi „Kirchl. Anz.“

Pogorori z gg. dopisovarci.

G. V. Ilvala! — Kar tiče spise, mora v pisavi edinost biti.

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Neimenovan 2 gold. — Iz Noviga mesta (za gospod Knobler-ja) 1 gold.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Iz Noviga mesta 1 gold.

Duhorske zadere.

V ljubljanski škofii. Spodnjo-hajdoviška lokalija je gosp. Petru Bizjaku, lokalistu na Vojskim, podeljena; Vojsko je tedaj spraznjeno, in prošnje do vis. c. k. vladije se od 19. t. m. navadno oddajajo. Ekspozitura Orehek je gosp. And. Križaju, duh. pom. v Senožečah, podeljena, in gosp. Jan. Fajdiga, zgodnjik v Senožečah, dobi ondotno kaplanijo. Gosp. Jan. Orehek, beneficiat in 3. duh. pom. na Starim tergu, pride za duh. pom. na Bloke, in gosp. Jan. Debelak, subsid. v Hajdovicah za duh. pom. v Žužinbreg.